

Verwey-Jonker #35

Januari 2012

COLOFON

Tekst: Verwey-Jonker Instituut
Foto's: Wim Oskam, Christiaan Krouwels,
Nationale Beeldbank
Ontwerp & realisatie: Ontwerppartners

INFORMATIE

U kunt dit werkprogramma bestellen of downloaden op www.verwey-jonker.nl onder de rubriek Actueel, Nieuwsbrief. Reacties: secr@verwey-jonker.nl

Dynamiek en onzekerheid

Dit is ons werkprogramma nieuwe stijl: kort en krachtig, erop gericht direct aan te spreken. Dat past bij deze tijd en is nog goedkoper ook. We proberen met ons programma - vanuit de mogelijkheden die opdrachtgevers ons bieden - een onderscheidende rol te spelen in sociale vraagstukken. Zo staat het in onze missie: het moet verschil maken wat we doen. We zien in de samenleving een enorme dynamiek. Nieuwe ideeën, samenwerkingsverbanden en verrassende initiatieven. Tegelijk zien we onzekerheid over de toekomst en de gevolgen van de bezuinigingen. Dat heeft alles met elkaar te maken.

De tweeledige beweging van dynamiek en onzekerheid vertaalt zich in ons werkprogramma. Er is veel vraag naar een beter inzicht in het rendement van beleid en praktijk. Een vraag naar evidence die vanzelfsprekend al langer speelt, maar die wij preciezer stellen als 'wat werkt voor wie in welke omstandigheden?' Maatschappelijk rendement toont zich lokaal, maar heeft ook landelijk consequenties. Opdrachtgevers willen weten wat investeringen opleveren. Ze willen zekerheid.

We zien daarnaast veel vraag naar de werkzaamheid van de 'civil society', ofwel 'de samenleving'. Wat kunnen burgers? Hoe kan het beleid beter aansluiten op hun 'eigen kracht'? En wat vraagt dat van de ambtenaar en de professional? Er is een nieuwe stijl in opkomst, waarin veel meer oog bestaat voor informele circuits en een beleid van faciliteren en begrenzen op basis van een inschatting van problemen en kansen. Wij spreken in dat verband van ppcs: publieke-private-civiele-samenwerking.

Ons werkprogramma is kort en krachtig, maar daarmee ook beperkt. Het is slechts een proeve van ons kunnen en willen. We staan open voor uw ideeën, initiatieven en opdrachten, in een tijd die veel vraagt, maar die hopelijk ook veel gaat geven.

Hans Boutellier, Algemeen directeur

Werkprogramma 2012

Sociale vitaliteit en veiligheid

- Monitoring Sportplusverenigingen
- Monitor Racisme & Antisemitisme
- Ontwikkeltraject Rendementsanalyse Veiligheidshuizen

Jeugd, opvoeding en onderwijs

- Centra voor Jeugd en Gezin en vrijwillige inzet
- Diversiteitsbeleid: aansturing en zelfsturing
- Multiprobleemgezinnen Rotterdam

Maatschappelijke participatie

- Nulmeting campagne De Beste Maatjes
- Toolkit vrijwilligers tegen ouderen mishandeling
- Zelfstandig ondernemerschap

Diversiteit

- Achtergronden van discrepantie tussen de prevalentie van internaliserende problemen en het gebruik van (vroegtijdige) hulp

Internationalisering

- Alcoholpreventie onder Europese jongeren

Verwey-
Jonker
Instituut

Onderzoek naar maatschappelijke vraagstukken

Freek de Meere

Freek de Meere:

‘Bijna al het onderzoek van deze onderzoeksgroep is te plaatsen in de velden sociale veiligheid, huiselijk geweld, leefbaarheid en sport.’

Onderzoeksgroep Sociale vitaliteit en veiligheid

‘Op het terrein van *sociale veiligheid* doen we onderzoek naar de aard en opbrengsten van samenwerking tussen partijen die werken aan lokale veiligheid. Ook doen we onderzoek naar het maatschappelijk rendement van veiligheidshuizen en hun interventies. Op landelijk niveau blijkt er behoefte aan verdergaande bestuurlijk-juridische aanpakken van (zware) criminaliteit en overlast. Het instituut helpt die aanpakken te ontwikkelen, met kennis te verrijken en te evalueren. Voor het terrein van *huiselijk geweld*, opvang en bescherming ontwikkelen we instrumenten voor risicotaxatie, triage en screening. We doen diverse onderzoeken naar de aard en omvang van geweldsproblemen, zoals bij verborgen prostitutie, loverboys en seksueel misbruik in instellingen.

Sport draagt niet alleen bij aan een gezonde samenleving, het verbindt mensen en het stimuleert sportief gedrag. We deden al veel onderzoek naar de publieke waarde van sport. Dat zetten we voort. Een extra doel daarbij is samenhang te brengen in het nu nog versnipperde onderzoek naar de maatschappelijke waarde van sport. Zo willen we met onderzoek, beleid en praktijk bijdragen aan een breed gedeelde kennisinfrastructuur. *Leefbaarheid* gaat om de gebruiks- en belevingswaarde van een huis, wijk en buurt. We doen onderzoek naar participatie van bewoners, naar het functioneren van buurthuizen en de betekenis die ingrepen hebben in het welzijn van bewoners. Het instituut wil de (ervaren) opbrengsten van professionele inzet verhelderen.

Met ons onderzoek ondersteunen we professionals en organisaties. Op alle terreinen van onderzoek rusten we ze toe voor steeds nieuwe vragen vanuit de samenleving.’

Monitor Racisme &

Bas Tierolf

Niels Hermens

Monitoring Sportplusverenigingen

'Sport is leuk, maar de waarde van sport kan veel verder reiken. Daarom helpen wij sportverenigingen ook hun maatschappelijke ambities vorm en inhoud te geven. Zo krijgen ze een nog belangrijker rol voor de stad.'

Gert-Jan Lammens,
Directeur Rotterdam Sportsupport

Opdrachtgever: Rotterdam SportSupport
Projectleider: Niels Hermens
Samenwerking: Sport2B
Uitkomst: 2012, Tussentijdse rapportage; 2014, Eindrapport

De gemeente Rotterdam geeft met de maatregel '30 clubs helpen Rotterdam vooruit' een stevige impuls aan de maatschappelijke rol van sportverenigingen. Rotterdam Sportsupport voert dit programma uit. Dertig Rotterdamse sportclubs helpen actief mee een scala van maatschappelijke doelstellingen te behalen. Rotterdam Sportsupport streeft er in het programma naar om stevigere verbindingen te leggen tussen sport en sectoren zoals veiligheid, werk en inkomen, gezondheid en participatie en onderwijs. Wij gaan na welk maatschappelijk rendement er valt te verwachten van de extra inzet op de dertig sportclubs en welke interventies daartoe hebben bijgedragen. Leidt het bijvoorbeeld tot betere schoolprestaties, meer pro sociaal gedrag van jongeren en een gezonde leefstijl? Duidelijk is wel dat de (sociale) context waarin de sport plaatsvindt daar grote invloed op heeft.

Ontwikkeltraject Rendementsanalyse Veiligheidshuizen

'Dit innovatieve traject zou wel eens het antwoord kunnen leveren op erg moeilijk te beantwoorden, en al lang levende vragen bij de Veiligheidshuizen.'

Ingrid Peters, Openbaar Ministerie,
Programmamanager Veiligheidshuizen

Opdrachtgever: Ministerie van Veiligheid en Justitie
Projectleider: Inge Bakker
Samenwerking: Veiligheidshuizen
Uitkomst: September 2012, Rapport

Veiligheidshuizen zijn lokale of regionale samenwerkingsverbanden tussen veiligheidspartners. Met een integrale, probleemgeoriënteerde aanpak proberen zij de sociale veiligheid te bevorderen. Het instituut gaat samen met de Veiligheidshuizen werken aan een ontwikkeltraject Rendementsanalyse en Kennisdeling. De kern van het traject is: meer inzicht krijgen in het rendement van methodieken in Veiligheidshuizen. Het traject draagt bij aan de verdere professionalisering en versterking van de Veiligheidshuizen door vanuit het lokale te generaliseren naar het nationale beleid. Bevindingen uit een kwantitatieve monitor koppelen we per Veiligheidshuis en methodiek aan een kwalitatieve procesdiagnose. Op basis hiervan stellen we een rendementsanalyse op. Daarmee kunnen we zowel op lokaal als landelijk niveau

opbrengsten en effecten van Veiligheidshuizen inventariseren. Zo bepalen we het rendement, met oog voor de lokale context.

Inge Bakker

Antisemitisme

'De Anne Frank Stichting wil wijzen op de gevaren van antisemitisme, racisme en discriminatie. Het onderzoeken van deze fenomenen is daarom van groot belang voor onze educatieve activiteiten.'

Norbert Hinterleitner,
Hoofd Educatie Anne Frank Stichting

Opdrachtgever: Anne Frank Stichting
Projectleider: Bas Tierolf
Uitkomst: Eind 2012; Monitorrapport

In opdracht van de Anne Frank Stichting (AFS) gaat het Verwey-Jonker Instituut jaarlijks onderzoek uitvoeren naar antisemitisme, racisme & discriminatie en extreemrechts in Nederland. Vanaf 2001 bracht de AFS in samenwerking met de Universiteit Leiden de Monitor Racisme & Extremisme uit. De rapportage van het jaarlijkse onderzoek betreft een vergelijking met de gegevens uit voorafgaande jaren en een beoordeling van de betrouwbaarheid en kwaliteit van de gegevens. Ook geven we een interpretatie van de maatschappelijke betekenis van de data. De AFS wil de onderzoeksresultaten benutten voor educatieve activiteiten en daarmee inhoud geven aan haar waakzaamheidsdoelstelling. Ook moet via deze rapportage kennis gedeeld worden met de OVSE/ODIHR (Veiligheid en Samenwerking in Europa - mensenrechten) en de EU/FRA (Grondrechten - Europese Unie).

Rob Gilsing

Onderzoeksgroep Jeugd, opvoeding en onderwijs

Rob Gilsing:

‘Onze drie prioriteiten voor 2012? Dat zijn governancevragen in het jeugddomein, het onderwijs, en een positief jeugd beleid.’

‘Bij governance draait het om de vraag: hoe bereiden gemeenten zich voor op de overheveling van jeugdzorgtaken? We ondersteunen gemeenten bij die overgang. We helpen in het leggen van verbandingen tussen jeugdzorg, (passend) onderwijs, Veiligheidshuizen, en arbeidsmarktbeleid voor kwetsbare jongeren. We richten ons op onderzoek naar en advisering over netwerksturing, maar ook op meer inhoudelijke vraagstukken. Hoe kom je tot een meer preventieve werkwijze in het jeugd beleid, hoe maak je beter

gebruik van de eigen kracht in de samenleving? Welke factoren bemoeilijken of vergemakkelijken juist het opvoeden en opgroeien in een gemeente?’

We zien in ons onderzoek dat het onderwijs steeds nauwer de samenwerking zoekt met actoren buiten het onderwijs, zoals bij zorg- en dagarrangementen. Dit hangt samen met de stijgende verwachtingen over de maatschappelijke opdracht van het onderwijs. We continueren onze projecten over professionalisering van leerkrachten (‘de reflectieve practitioner’) en goede manieren van ouderparticipatie, onder meer in de Kenniswerkplaats Tienplus.

Ook voor het terrein jeugd en veiligheid ontwikkelen we vroegtijdige interventies. Voor specifieke (multiprobleem) gezinnen en individuen, en in de nazorg voor jeugdige ex-gedetineerden. Onze wetenschappelijke expertise zetten we in bij de analyse van risicofactoren voor anti- en pro sociaal gedrag. Maar wij kijken evengoed naar manieren om talenten van jeugdigen te benutten. Dat gebeurt in ons onderzoek naar jeugdparticipatie, en meer recent: kinderparticipatie. In 2012 gaan we verder met het ondersteunen van gemeenten bij de lastige taak om jeugdparticipatie serieus van de grond te krijgen.’

Centra voor Jeugd en Gezin en vrijwillige inzet

‘De pedagogische civil society versterken, dat is ons doel. Het programma vrijwillige inzet van ZonMw zet zich in om de actieve rol van bewoners van buurten, wijken en dorpen bij het opvoeden en opgroeien te stimuleren.’

Jolien Wenink, Programmasecretaris Vrijwillige Inzet voor en door jeugd en gezin, ZonMw

Opdrachtgever: ZonMw
Projectleider: Marian van der Klein
Samenwerking: DSP-Groep, Erasmus Universiteit en BMC
Uitkomst: December 2012, Handleiding pedagogische civil society

Diversiteitsbeleid: aansturing en zelfsturing

‘De vraag is hoe aan instellingen duidelijker kan worden gemaakt wat diversiteitsbeleid ze kan opleveren. Dat is een belangrijke voorwaarde voor zelfsturing op diversiteit door instellingen zelf.’

Trees Pels, Onderzoeker, Adviseur
Diversiteit/Multiculturele vraagstukken

Oprachtgever: ZonMw
Projectleider: Trees Pels
In samenwerking met: FORUM
Uitkomst: April 2012, Rapportage, symposium en brochure

Trees Pels

Ouders en jongeren van niet-westerse afkomst herkennen zich niet in veel hulpvoorzieningen. Toch zijn er verschillende activiteiten ondernomen om het veld van zorg voor jeugd sensitiever te maken voor hun percepties en behoeften. Maar de politieke erkenning en institutionele verankering van diversiteit in beleid en praktijk is nog lang geen feit.

Dit is een proces van lange adem. Een succesvol diversiteitsbeleid, landelijk en lokaal, staat of valt met verankering in jeugdvoorzieningen. Met dit onderzoek proberen we dat langs twee wegen te bereiken:

- door sturing, bijvoorbeeld door overheden, op het verhogen van het bereik, de toegankelijkheid en effectiviteit van deze voorzieningen voor migranten en hun nakomelingen;
- door het stimuleren van ‘zelfsturing’ van instellingen op deze punten.

Voor beide routes willen we met dit onderzoek bouwstenen aandragen.

Multiprobleemgezinnen Rotterdam

‘Kinderen hebben recht op een goede opvoeding.’

Majone Steketeer, Acquisitiecoördinator/onderzoeker

Oprachtgever: Gemeente Rotterdam/GGD
Projectleider: Majone Steketeer/Rob Gilsing
Uitkomst: 2013, Rapport; Eind 2012, tussentijdse teruggesprek aan professionals

Ieder kind wint. Onder dit motto werkt de gemeente Rotterdam onder meer aan de ondersteuning en aanpak van multiprobleemgezinnen. Het instituut doet onderzoek naar deze interventies met als vraag: wat werkt voor wie onder welke omstandigheden? Centraal staat het benoemen van werkzame bestanddelen in de interventies. Uiteindelijk versterken we daarmee de professionele praktijk. We doen intensief casusonderzoek en kijken naar de effectiviteit van interventies. Verbeterd het functioneren van het gezin? Gaat het beter met de kinderen? Aan welke elementen van de interventie zijn veranderingen bij gezinnen en kinderen toe te schrijven?

Majone Steketeer

Het ZonMw-programma ‘Vrijwillige inzet voor en door jeugd en gezin’ wil actief burgerschap rondom opvoeden en opgroeien versterken. Een terugkerend begrip daarin is de pedagogische civil society: informele en georganiseerde netwerken rond jeugd en gezinnen dragen bij aan de pedagogische kwaliteit van het leefklimaat. Het instituut onderzoekt waar in de keten van opvoeden en opgroeien vrijwillige inzet plaatsvindt en wat belangrijk is in de samenwerking tussen professionele maatschappelijke organisaties en vrijwilligers(organisaties). Hoe kunnen CJG’s die samenwerking bevorderen en belemmeringen wegnemen? Daarnaast gaan we na hoe de samenwerking bevalt, wat deze voor meerwaarde heeft en of dat ondersteuning behoeft. Het perspectief is om te komen tot een duurzame aansluiting tussen professionele netwerken en informele netwerken. Tien goede praktijken leveren de do’s en don’ts voor het eindproduct: een Handleiding pedagogische civil society voor beginners.

Onderzoeksgroep Maatschappelijke participatie

Monique Stavenuiter:

‘Voor dit onderzoeksterrein zijn drie bewegingen bepalend: van (dure zorg) naar welzijn en dienstverlening, van formele naar informele verbanden en van centraal naar decentraal. Onze focus zal hoofdzakelijk liggen bij de langdurige (ouderen)zorg, de maatschappelijke ondersteuning, en werk & inkomen.’

‘De vorm en fundamenteën van langdurige (ouderen)zorg vragen om nieuwe inhoud en kennis. Wij willen ons sterk maken voor een ander kennisparadigma. Veel meer dan nu zullen de zelfredzaamheid en participatie van ouderen van beslissende betekenis zijn voor de wijze waarop zorg wordt geboden. En de uitkomst zal zeker anders zijn dan wat we nu kennen.

Bij maatschappelijke ondersteuning gaat het ons om de innovatiekracht van burgers. Van gemeenten vraagt dit een andere positionering: als regisseur, faciliteerder, of vangnet voor de meest kwetsbaren. We staan gemeenten terzijde bij het bepalen van hun verantwoordelijkheden. Vernieuwing bij gemeentelijke instanties verloopt niet zonder de nodige randvoorwaarden voor open innovatie en bijbehorende publiek, private en civiele

samenwerking. Het instituut stelt voor het ministerie van VWS/Iedereen Telt Mee een ‘professionaliseringsagenda voor gemeenten’ op.

Onderzoek van het instituut naar werk en inkomen bestrijkt onder meer de ‘onderkant’ van de arbeidsmarkt: Wajongers, maar ook andere groepen, zoals jongeren tot 27 jaar en/of ouderen. Het samenvoegen van de Wsw, de Wwb en de Wajong tot één regeling heeft nieuwe bondgenootschappen opgeleverd. Denk maar aan samenwerkingsverbanden tussen de sociale dienst, ondernemers, ROC's en het UWV Werkbedrijf. Onze inzet bestaat vooral uit het leveren van kennis, uit het (verder) bijeenbrengen van partijen, en praktische ‘tools’ om kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt naar de arbeidsmarkt te begeleiden.’

Monique Stavenuiter

Nulmeting campagne De Beste Maatjes

‘De eerste Beste Maatjes campagne was bijzonder geslaagd en heeft geleid tot meer dan 4.000 nieuwe maatjes. Mede door dit succes, en omdat het Oranje Fonds het maatjeswerk in ons land wil blijven versterken en ondersteunen, krijgt de campagne een doorstart tot 2013!’

Esther den Breejen, Projectleider Beste Maatjes, Oranje Fonds

Opdrachtgever: Oranje Fonds
Projectleider: Fabian Dekker
Uitkomst: Rapport, najaar 2013

De in 2007 begonnen campagne ‘De Beste Maatjes’ van het Oranje Fonds koppelt vrijwilligers een-op-een aan iemand die even een steuntje in de rug kan gebruiken. Als coach, mentor, buddy of maatje helpen ze tijdelijk bij het leren van de Nederlandse taal, zelfstandig wonen of het aangaan van sociale contacten. De campagne krijgt een doorstart. Opnieuw organiseert het Oranje Fonds tal van activiteiten om het imago van de maatjesprojecten te verbeteren, de deskundigheidsbevordering te stimuleren en om nieuwe maatjes(vrijwilligers) te werven voor nieuwe en bestaande maatjesinitiatieven. Dit keer onderzoekt het Verwey-Jonker Instituut de opbrengst van de campagne voor de aangemelde maatjesprojecten (zoals de aanwas van nieuwe maatjes, het ontstaan van nieuwe samenwerkingsverbanden) en het profijt dat de maatjesinitiatieven hebben voor deelnemer, maatje en de samenleving als geheel.

Foto: Oranje Fonds/
Ruben Timman

Toolkit vrijwilligers tegen ouderenmishandeling

'Ouderenmishandeling moet uit de taboesfeer.

Ook bij vrijwilligers!'

Aaf Tiems, senior beleidsmedewerker Directie Maatschappelijk Ondersteuning
en Nathalie Vesseur, beleidsmedewerker, Ministerie van VWS

Opdrachtgever: Ministerie van VWS
Projectleider: Marian van der Klein
Uitkomst: 2012, Toolkit

Het ministerie van VWS wil met het actieplan Ouderen in Veilige Handen ervoor zorgen dat ouderenmishandeling wordt voorkomen. De 'Toolkit vrijwilligers tegen ouderenmishandeling' die het instituut in opdracht van VWS ontwikkelt, geeft vrijwilligersorganisaties, zorginstellingen en welzijnsinstellingen een instrument in handen bij de aanpak van dit vaak nog onzichtbare probleem.

Ouderenmishandeling is niet alleen lichamelijke mishandeling, zoals slaan, knijpen of hard beetpakken. Het is ook psychische mishandeling, financiële uitbuiting of verwaarlozing. Marian van der Klein: 'Vrijwilligers, en organisaties waar vrijwilligers werken, hebben handvatten nodig om adequaat te kunnen reageren bij ouderenmishandeling. Bij excessen hebben vrijwilligers steun nodig: wanneer gaat het over de grens, hoe kunnen we ouderenmishandeling bespreekbaar maken en bij wie kunnen we melden?'

Marian van der Klein

Fabian Dekker

Zelfstandig ondernemerschap

'Beter zicht op de toename, aard en omvang van zzp'ers en de gevolgen voor sociale zekerheid dringend nodig.'

Opdrachtgever: Stichting Instituut Gak
Projectleider: Fabian Dekker
Uitkomst: Boek, eind 2012

Nederland telt steeds meer zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). Het aantal zelfstandigen bedraagt circa 14 procent van de werkzame beroepsbevolking (in 2010, CBS) - twee derde van deze groep betreft ondernemers zonder personeel. Wat we in de toekomst aan groei kunnen verwachten, is onbekend. Het Verwey-Jonker Instituut onderzoekt hoeveel groei er is te verwachten van het aantal zzp'ers op de arbeidsmarkt. Veel beleidsmakers en wetenschappers denken dat de toename een logisch gevolg is van het voortgaande sociaal-culturele proces van individualisering. Hedendaagse burgers zouden waarde hechten aan zoveel mogelijk individuele vrijheid om de arbeidsloopbaan gestalte te geven. Tegelijkertijd willen ook zij sociale zekerheden. Een andere onderzoeksvraag is dan ook hoe de opkomst van zelfstandige ondernemers het stelsel van sociale zekerheid gaat beïnvloeden.

Marjan de Gruijter

Diversiteit

Marjan de Gruijter:

‘Bij diversiteit gaat het vooral om de eigen perspectieven en kracht van burgers en hun netwerken. Onderzoek naar diversiteit(sbeleid) gaat dan over een effectieve ondersteuning daarvan en verankering in het kwaliteitsbeleid van (lokale) overheid en instellingen.’

Achtergronden van discrepantie tussen de prevalentie van internationaliserende problemen en het gebruik van (vroegtijdige) hulp

‘Hulp aan niet-westerse migrantenmeisjes blijft sterk achter bij de hulp aan autochtone jongeren.’

Opdrachtgever: Universiteit Utrecht
Projectleider: Marjan de Gruijter
Uitkomst: Rapport, 2012

Internationalisering

Eliane Smits van Waesberghe:

‘Internationale ontwikkelingen beïnvloeden ons dagelijks leven. Dat wordt in tijden van crisis extra duidelijk. Maar ook spelen onze nationale sociale vraagstukken in andere landen.’

‘Hoe versterken we de eigen kracht van burgers? Hoe ondersteunen overheden en professionals burgers daarbij? Waar moet sociaal beleid in krappe tijden op inzetten? Voor nieuwe antwoorden op deze vragen heeft onderzoek over de grenzen heen grote betekenis. Dat leidt tot verder denken en leren.’

Eliane Smits van Waesberghe

Alcoholpreventie onder Europese jongeren

‘There are very few studies that use a multiple method approach - combining surveys with the use of structural indicators - in a cross-national context. The current study is uniquely suited to explore the cultural embeddedness of substance use.’

Ineke Haen Marshall. Professor Department of Sociology & Anthropology and School of Criminology and Criminal Justice, Boston

Opdrachtgever: Europese Commissie
Projectleider: Majone Steketeer
Samenwerking: Charles University Prague, University of Tartu, Free University of Berlin, University of Genoa, Ghent University
Uitkomst: Rapport, artikelen, 2012

Problematisch alcoholgebruik onder jongeren is de laatste jaren toegenomen, ook in Europa. Wil sociaal beleid effectief zijn, dan is inzicht in de structurele, culturele en individuele factoren die dit gedrag verklaren, essentieel. Dat is mogelijk door een crossnationale vergelijking te doen. In 2010 is daarom het AAA-Prevent project opgezet samen met 25 partners uit het ISRD-netwerk (International Self-Report Delinquency). Zo willen we een beter beeld krijgen van het alcoholgebruik onder jongeren van 12 tot en met 16 jaar, van de risicofactoren die een rol spelen bij middelengebruik, en van de manieren waarop problematisch alcoholgebruik is terug te dringen. Tussentijdse resultaten bespreken we in regionale bijeenkomsten in Europa en relateren we aan het beleid van de betrokken landen. Zie voor de tot nu toe behaalde resultaten: www.aaprevent.eu.

Jongeren, en vooral meisjes, uit niet-westerse migrantengroepen in Nederland, lopen een verhoogd risico op internaliserende problemen. Allochtone jongeren zijn echter ondervetegenwoordigd in de vrijwillige en vroegtijdige hulpverlening, terwijl ze juist oververtegenwoordigd zijn in de niet-vrijwillige, zwaardere hulpverlening.

Het achterblijvende zorggebruik bij allochtone jeugdigen hangt samen met het (h)erkennen van dergelijke problemen, met ideeën over de oorzaken en oplossingen en met het vertrouwen in de Nederlandse hulpverlening.

De Universiteit Utrecht voert een groot-schalig onderzoek uit naar internaliserende problemen bij allochtone jeugdigen. Het gaat onder andere in op de prevalentie, risicofactoren en het zorggebruik. Het instituut ontwikkelt met de uitkomsten van dat onderzoek een plan van aanpak voor allochtone (meisjes)scholieren, zodat de signalering en het bereik van de hulpverlening verbeteren.

Selectie van opdrachtgevers Verwey-Jonker instituut tot en met november 2011

ABF Research	Leeuwendaal
Anne Frank Stichting	LEI - Wageningen UR
Avans Hogeschool	Ministerie van BZK
Bernard van Leer Foundation	Ministerie van Economische Zaken
Best Buddies Nederland	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
BMC Groep, afdeling Onderzoek	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Bundesstiftung Mutter und Kind, Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend	Ministerie van Veiligheid en Justitie
Bureau Regionale Veiligheidsstrategie	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Bureau SIGRA Dienstverlening	NIM Maatschappelijk Werk
CMO Groningen	NJI, Nederlands Jeugdinstituut
De Boskant RK Spiritueel Centrum	Oranje Fonds
Deelgemeente Kralingen Crooswijk, Rotterdam	Politieacademie
Dienst Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Amsterdam	Programma Veiligheid, Gemeente Utrecht
European Commission	Projects ♀n Women's Rights
FEANTSA, European Federation of National Organizations Working with the Homeless	Provincie Noord-Brabant
Federatie Opvang	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Fonds XL	Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit gedrags- en maatschappijwetenschappen
FORUM	Rotterdam SportSupport
FWOS, Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Seksualiteit	Rutgers WPF
G4	SCP
Gemeente Almere	Sensor Nederland
Gemeente Amsterdam: Bestuursdienst, DMO, Dienst Wonen, Zorg en Samenleven	SEV, Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting
Gemeente Dordrecht	Sportservice Noord-Holland
Gemeente Oss	St. Futura
Gemeente Rheden	Stade Advies
Gemeente Roosendaal	Stichting Alexander
Gemeente Rotterdam: dS+V, Branche-organisatie Sociale Sector Rotterdam (BOSSR), JOS en SZW	Stichting Fontys Hogescholen
Gemeente Rotterdam	Stichting Instituut GAK
Gemeente Súdwest Fryslân	Stichting Kinderpostzegels Nederland
Gemeente Utrecht	Stichting PO-Raad Projecten
Generaal Diaconaal Deputaatschap (GDD)	Stichting SO&T - kwaliteit in opvoeden & opgroeien
GGD Midden-Nederland	Ten Cate Sportboulevard Enschede
GGD Rotterdam-Rijnmond	The Icelandic Centre for Research - RANNÍS / Iceland
Haagse Hogeschool	Thuis Op Straat (TOS)
Hogeschool Rotterdam	TNO Gortergebouw Leiden
Hogeschool Utrecht, Instituut voor Social Work	UNICEF Nederland
I&O Research	Universiteit Leiden
ISG, Institut für Sozialforschung und Gesellschaftspolitik	Veiligheidshuis Utrecht
Jantje Beton	Vrouwen Opvang Centrum (VOC) Midden Holland
Kansrijk Zuidoost Amsterdam	VV De Meern
	Woningstichting SWS
	ZonMw

Projecten in 2012 van de onderzoeksgroep Sociale vitaliteit en Veiligheid

Project	Opdrachtgever	Projectleider	Beschrijving
Buurtaanpak veilig Den Haag	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid CCV	Freek de Meere	Ontwikkelen methodiek voor duurzame betrokkenheid burgers bij veiligheidsbeleid.
G4 en effecten huiselijk geweld	GGD Rotterdam-Rijnmond	Majone Steketee	Procesevaluatie verschillende aanpakken huiselijk geweld + effectonderzoek naar effecten hulpverlening en ondersteuning na een melding.
Schoolsportvereniging Noord-Holland	Sportservice Noord-Holland	Niels Hermens	Onderzoek naar lokale sportinterventies gericht op sportparticipatie en sociale samenhang in vijf wijken in Noord-Holland.
TNO veiligheidslab Den Haag	Ministerie EZ en gemeente Den Haag	Inge Bakker	Deelname aan regionale innovatieproeftuinen in Den Haag ter structureren van het veiligheidscluster in en om de regio Haaglanden.
Implementatie risicoscreening ASHG's - 2	Federatie Opvang	Rianne Verwijs	Implementeren risicoscreeningsinstrument Steunpunten Huiselijk geweld, voor verdere professionalisering.
Evaluatie Straatcoaches	Gemeente Rheden	Erik van Marissing	Nagaan van functioneren samenwerkingsketen rondom aanpak jongerenoverlast, mogelijke verbeteringen en bijdrage straatcoaches aan terugdringen overlast op straat.

Projecten in 2012 van de onderzoeksgroep Jeugd, opvoeding en onderwijs

Project	Opdrachtgever	Projectleider	Beschrijving
Community prevention system change NL/US	ZonMw	Harrie Jonkman	Vergelijking implementatie CtC in Nederland en Amerika.
DAPHNE-Raakaanpak	Nederlands Jeugdinstituut	Majone Steketee	Internationaal onderzoek naar effectieve aanpakken van kindermishandeling.
Effectiviteitsstudie Thuis op Straat (TOS)	ZonMw	Ron van Wonderen	Effectevaluatie van de methodiek Thuis op Straat.
Kinderen in Tel 2012	Stichting Kinderpostzegels Nederland, Jantje Beton, NSGK, Johanna Kinderfonds, UNICEF en Bernard van Leer Foundation	Bas Tierolf	Databoek over de leefsituatie van jeugdigen in Nederlandse provincies, gemeenten en wijken en buurten.
Toolkit Jongerenparticipatie Gemeenten	Stichting Alexander, ZonMw	Jodi Mak	Ontwikkeling Toolkit Jongerenparticipatie Gemeenten voor versterking van de uitvoeringspraktijk van jongerenparticipatie.

Projecten in 2012 van de onderzoeksgroep Maatschappelijke participatie

Project	Opdrachtgever	Projectleider	Beschrijving
Best Buddies en vrijwillige inzet	Best Buddies Nederland	Diane Bulsink	Onderzoek naar behoefte verstandelijk gehandicapte allochtone jongeren aan een Buddy.
Niet-uitkeringsgerechtigde vrouwen in Nederland	Stichting Instituut Gak	Marjan de Gruijter	Onderzoek naar achtergrond (in)activiteit op arbeidsmarkt van niet-uitkeringsgerechtigde vrouwen.
Nulmeting Campagne Beste Maatjes	Oranje Fonds	Fabian Dekker	Onderzoek naar opbrengsten maatjesinitiatieven voor deelnemers, maatjes en samenleving als geheel.
Zelfstandig ondernemerschap	Stichting Instituut Gak	Fabian Dekker	Consequenties in kaart brengen opkomst zzp'ers voor het sociale zekerheidsstelsel.

Een selectie van recente publicaties van medewerkers van het Verwey-Jonker Instituut. Vanaf week 34, 22 augustus 2011. Voor een volledig overzicht: www.verwey-jonker.nl

Artikelen

Boutellier, H. (2011). Verticale momenten in lokaal veiligheidsbeleid. *Openbaar Bestuur, tijdschrift voor beleid, organisatie & politiek*, 2011(Augustus), 16-20.

Dekker, F. (2011). Werkzekerheid door functionele flexibiliteit. *Economisch Statistische Berichten ESB*, 96(4617), 510-511.

Dekker, F., & Beer, P. de. (2011). ZZP'ers in Nederland: zijn ze nu echt in beeld? *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken*, 27(3), 245-247.

Dekker, F., & Stavenuiter, M. (2011). Integraal participatiebeleid: Gemakkelijker gezegd dan gedaan? *Sociaal Bestek*, 73(9), 26-28.

Engbersen, R., Zwebe, H., & Marissing, E. van. (2011). Verantwoordelijk verkopen van huurwoningen: SEV-experiment Venserpolder. *Het Experiment*, 27(3), 9.

Veer, J. van der, Schalk, J., & Gilsing, R. (2011). Decentralisatie: maatwerk of uniformiteit? Het Wmo-beleid van Nederlandse gemeenten. *Beleid en Maatschappij (B en M)*, 38(3), 265-282.

Ketner, S. (2011). Yerden: Schaamte en strategisch handelen (boekbespreking). *Cultuur Migratie Gezondheid (CMG)*, 8(2), 118-119.

Nederland, T., & Dekker, F. (2011). Gezond gedrag bevorderen? Gebruik de Wmo! *WMO Magazine*, 5(5), 22-25.

Mein, A. (2011). Overheid reikt beveiligingsbranche de hand: Neemt de sector de hand aan? *Security Management*, 2011(11), 18-19.

Mein, A., Verwijs, R., & Drost, L. (2011). Verborgene prostituees in Utrecht. *Zorg en Welzijn*, 17(11), 51-53.

Steden, R. van, Caem, B. van, & Boutellier, H. (2011). The 'hidden strength' of active citizenship: The involvement of local residents in public safety projects. *Criminology and Criminal Justice*, 2011(11), 433-450.

Veen, V.C., Stevens, G.W.J.M., Doreleijers, T.A.H., Dekovic, M., Pels, T., & Vollebergh, W.A.M. (2011). Ethnic differences in the mother-son relationship of incarcerated and non-incarcerated male adolescents in the Netherlands. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 5(1), 23. Te raadplegen op <http://www.capmh.com/content/5/1/23>

Hoofdstukken in boeken

Bakker, I., & Pels, T. (2011). Toetsing bevindingen door Verwey-Jonker Instituut: Toetsing inspanningen gemeentelijk beleid voor Marokkaans-Nederlandse jongeren (Bijlage 3). In Vijghen, M.J.T.M., *Hoe specifiek is regulier beleid (en andersom)? Een inventarisatie van de specifieke inspanningen en recente resultaten van de tweeëntwintig gemeenten van het Samenwerkingsverband Marokkaans-Nederlandse risicjongeren* (pp. 59-65). Samenwerkingsverband aanpak Marokkaans-Nederlandse risicjongeren. Te raadplegen op http://www.verwey-jonker.nl/doc/vitaliteit/7255_inventarisatie%202011%20definitief%20binnenwerk.pdf

Davelaar, M. (2011). Lokale subsidies voor activiteiten van levensbeschouwelijke organisaties. In P. Dekker, G. Celik, & I. Creemers, *Breekpunt of bindmiddel: Religieus engagement in de civil society* (pp. 103-112). Zoetermeer: Meinema (in druk).

Elders uitgegeven boeken

Boutellier, H. (2011). *De improvisatiemaatschappij: Over de sociale ordening van een onbegrensde wereld* (Tweede, uitgebreide druk). Den Haag: Boom Lemma.

De Kleermaeker, M. (red.), Beirens, T., Maas, H., Pels, T., Verhaar, K., & Wakker, A. van de. (2011). *Praktijkboek Diversiteit in het Jeugdbeleid: Een wereld te winnen*. Den Haag: Sdu Uitgevers.

Marissing, E. van. (2011). Risicoscan van problemen die kunnen ontstaan bij de verkoop van sociale huurwoningen. In SEV, Verwey-Jonker Instituut, Van der Hoeden-Mulder & Urbannerdam (samenst.), *Sociaal beheer in gemengde (koop-huur)complexen* (pp. 47-96). Rotterdam: SEV.

Mein, A. (2011). Bestuurlijke bevoegdheden voor openbare orde en veiligheid. In W. Stol, C. Tilenburg, W. Rodenhuis, S. Pleysier, & J. Timmer (red.), *Basisboek integrale veiligheid* (tweede druk) (pp. 121-135). Den Haag: Boom Lemma.

Uzozie, A., & Mak, J. (2011). Kinderparticipatie in Amsterdam. In G. Strating, N. von der Assen, I. Couperus, K. Jurrius, J. Mak, D. Neijboer, et al., *Kinderparticipatie in Nederland: Inspirerende voorbeelden uit de praktijk* (pp. 9-13). Amsterdam: Stichting Alexander.

Ketner, S., Jurrius, K., & Vos de Wael, N. (2011). *Toetsing Kwaliteit Jeugd-GGZ: Handboek voor toetsing kwaliteit vanuit cliëntperspectief*. Rotterdam: Stichting Alexander.

Strating, G., Assen, N. von der, Couperus, I., Jurrius, K., Mak, J., Neijboer, D., et al. (2011). *Kinderparticipatie in Nederland: Inspirerende voorbeelden uit de praktijk*. Amsterdam: Stichting Alexander.

De missie van het Verwey-Jonker Instituut

Het Verwey-Jonker Instituut wil voor opdrachtgevers onderscheidend zijn in oplossingsgericht en onafhankelijk onderzoek en advies voor een betere sturing, hoger beleidsrendement en meer betrokkenheid van burgers. Het Verwey-Jonker Instituut wil verschil maken!

Zie ook

www.verwey-jonker.nl

www.kenniswerkplaats-tienplus.nl

www.be-involved.nl

www.aaprevent.eu

 twitter.com/VerweyJonkerIns

 www.linkedin.com/company/verwey-jonker-instituut

Organisatie

Raad van toezicht

Algemeen directeur/bestuurder
Prof. dr. Hans Boutellier

Adjunct directeur bedrijfsvoering
Mr. Ruth Limpens

Coördinator acquisitie
Dr. Majone Steketee

Internationalisering
Drs. Eliane Smits van Waesberghe
....
Diversiteit
Drs. Marjan de Grijter

Onderzoeksgroep
Sociale vitaliteit &
veiligheid

Dr. Freek de Meere

Senior
Onderzoekers

Onderzoekers

Junior
Onderzoekers

Onderzoeksgroep
Jeugd, opvoeding &
onderwijs

Dr. Rob Gilsing

Senior
Onderzoekers

Onderzoekers

Junior
Onderzoekers

Onderzoeksgroep
Maatschappelijke
participatie

Dr. Monique Stavenuiter

Senior
Onderzoekers

Onderzoekers

Junior
Onderzoekers

Informatie &
Communicatie
...

Secretariaat &
Facilitair
management
....

Financiële
Administratie

